

Dokument s plenarne sjednice

A9-0023/2022

9.2.2022

IZVJEŠĆE

o novom strateškom okviru EU-a za zdravlje i sigurnost na radu nakon 2020.
(uključujući bolju zaštitu radnika od izloženosti štetnim tvarima, stresa na radu
i povreda nastalih čestim ponavljanjem pokreta)
(2021/2165(INI))

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

Izvjestiteljica: Marianne Vind

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	26
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	28
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	29

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

**o novom strateškom okviru EU-a za zdravlje i sigurnost na radu nakon 2020.
(uključujući bolju zaštitu radnika od izloženosti štetnim tvarima, stresa na radu i
povreda nastalih čestim ponavljanjem pokreta)
(2021/2165(INI))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 3. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir članke 153. i 168. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir članak 3. Europske socijalne povelje Vijeća Europe,
- uzimajući u obzir članak 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir konvencije i preporuke Međunarodne organizacije rada (MOR) u području zdravlja i sigurnosti na radu,
- uzimajući u obzir ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda do 2030., a posebno cilj 8.8 naslovljen „Zaštita radničkih prava i promicanje sigurnog radnog okruženja”,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, čije su stranke EU i sve njegove države članice,
- uzimajući u obzir izvješće Međuvladinog panela UN-a o klimatskim promjenama (IPCC) naslovljeno „AR6 Climate Change 2021: The Physical Science Basis” (Klimatske promjene 2021.: znanstveni dokazi),
- uzimajući u obzir europski okvir za djelovanje u području mentalnog zdravlja za razdoblje 2021. – 2025. Svjetske zdravstvene organizacije¹,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja²,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. veljače 2021. naslovljenu „Europski plan za borbu protiv raka” (COM(2021)0044),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. lipnja 2021. naslovljenu „Strateški okvir EU-a za zdravlje i sigurnost na radu za razdoblje 2021. – 2027. – Sigurnost i zdravlje na radu u svijetu rada koji se mijenja” (COM(2021)0323),
- uzimajući u obzir mišljenje stručne skupine Komisije za učinkovite načine ulaganja u zdravlje od 23. lipnja 2021. naslovljeno „Supporting mental health of health workforce

¹ Nacrt rezolucije o europskom okviru za djelovanje u području mentalnog zdravlja za razdoblje 2021. – 2025. Svjetske zdravstvene organizacije, 71. sjednica Regionalnog odbora za Europu, 13. – 15. rujna 2021.

² SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

and other essential workers” (Potpora mentalnom zdravlju zdravstvenih radnika i drugih ključnih radnika),

- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, a posebno njegova načela 5. , koji su Parlament, Vijeće i Komisija zajednički proglasili 17. studenoga 2017.,
- uzimajući u obzir akcijski plan Komisije za provedbu europskog stupa socijalnih prava od 4. ožujka 2021.,
- uzimajući u obzir Izjavu iz Porta Europskog vijeća od 8. svibnja 2021.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća iz listopada 2019. o „ekonomiji dobrobiti”, u kojima se naglašava ključna važnost promicanja mentalnog zdravlja na radnom mjestu,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 20. listopada 2021. naslovljeno „Health & Safety at Work – EU Strategic Framework (2021-2027)” (Zdravlje i sigurnost na radu – strateški okvir EU-a (2021. – 2027.)),
- uzimajući u obzir okvir EU-a za djelovanje u području mentalnog zdravlja i dobrobiti usvojen na završnoj konferenciji o zajedničkom djelovanju za psihičko zdravlje i dobrobit održanoj 21. i 22. siječnja 2016.³,
- uzimajući u obzir strategiju EU-a za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.,
- uzimajući u obzir prvo zajedničko izvješće o provedbi Okvirnog sporazuma europskih socijalnih partnera o digitalizaciji (2021.),
- uzimajući u obzir smjernice Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA) od 24. travnja 2020. naslovljene „COVID-19: povratak na radno mjesto – Prilagođavanje radnih mjesta i zaštita radnika”,
- uzimajući u obzir izvješće agencije EU-OSHA od 22. listopada 2021. naslovljeno „Telework and health risks in the context of the COVID-19 pandemic: evidence from the field and policy implications” (Rad na daljinu i zdravstveni rizici u kontekstu pandemije bolesti COVID-19: dokazi s terena i utjecaj na politiku),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. rujna 2018. o načinima reintegracije radnika koji se oporavljaju od ozljede ili bolesti na kvalitetna radna mjesta⁴,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 19. lipnja 2020. o europskoj zaštiti prekograničnih i sezonskih radnika u kontekstu krize prouzročene bolešću COVID-19⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2020. o jakoj socijalnoj Europi za

³ https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/guides_for_applicants/h2020-SC1-BHC-22-2019-framework-for-action_en.pdf

⁴ SL C 433, 23.12.2019., str. 9.

⁵ SL C 362, 8.9.2021., str. 82.

- pravednu tranziciju⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. s preporukama Komisiji o pravu na isključivanje⁷,
 - uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 16. rujna 2021. o pravednim radnim uvjetima, pravima i socijalnoj zaštiti radnika koji rade preko platformi – novi oblici zapošljavanja povezani s digitalnim razvojem⁸,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2021. s preporukama Komisiji o zaštiti radnika od azbesta⁹;
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A9-0023/2022),
- A. budući da se pri utvrđivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije mora zajamčiti visok stupanj zaštite zdravlja ljudi;
- B. budući da je prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije, „zdravlje [...] stanje potpunog fizičkog, mentalnog i društvenog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti ili nesposobnosti”¹⁰;
- C. budući da je prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji „mentalno zdravlje stanje blagostanja u kojem pojedinac može iskoristiti svoje sposobnosti, u kojem se može nositi s uobičajenim životnim stresom, može raditi produktivno i može doprinijeti svojoj zajednici”¹¹;
- D. budući da je 2018. u skupini zemalja EU-27 zabilježeno više od 3 300 nesreća sa smrtnim posljedicama i 3,1 milijun nesreća bez smrtnih posljedica; budući da svake godine više od 200 000 radnika umre od bolesti povezanih s radom¹²; budući da ti podaci ne uključuju sve nesreće uzrokovane neprijavljenim radom, zbog čega se može pretpostaviti da stvarne brojke uvelike premašuju službene statističke podatke¹³; budući da je prema podacima Europske zaklade za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound) iz 2017. godine 20 % radnih mjesta u Europi bilo „loše kvalitete” i da je time povećan rizik za fizičko ili psihičko zdravlje radnika; budući da je 14 % radnika izloženo visokoj razini psihosocijalnih rizika¹⁴; budući da 23 % europskih radnika

⁶ SL C 445, 29.10.2021., str. 75.

⁷ SL C 456, 10.11.2021., str. 161.

⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0385.

⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0427.

¹⁰ <https://www.who.int/about/governance/constitution>

¹¹ Informativni članak Svjetske zdravstvene organizacije naslovljen „Mental health: strengthening our response” (Mentalno zdravlje: pružanje odlučnijeg odgovora), ožujak 2018. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>

¹² Priopćenje za medije Europske komisije o sigurnosti i zdravlju na radu u promjenjivom svijetu rada, 28. lipnja 2021. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/IP_21_3170

¹³ Eurostat, statistički podaci o nesrećama na radu, studeni 2020.

¹⁴ Eurofound, „Sixth European Working Conditions Survey – Overview report (2017 update)” (Šesto europsko istraživanje o radnim uvjetima – pregled (ažurirana inačica iz 2017.)), Eurofound, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2017.

smatra da im je zbog posla ugrožena sigurnost ili zdravlje; budući da je europsko istraživanje o radnim uvjetima iz 2015. pokazalo da je 21 % radnih mjesta u Europi bilo „na visokoj razini”¹⁵; budući da je terenski rad za europsko istraživanje o radnim uvjetima stavljen na čekanje 2020. zbog izbijanja pandemije bolesti COVID-19, ali je ponovno pokrenut u srpnju 2021. i da se objava rezultata očekuje do kraja 2022.;

- E. budući da je rizik od ozljede na radu više od tri puta veći za radnike koji rade na radnom mjestu manje od četiri tjedna nego za radnike koji rade na radnom mjestu dulje od godinu dana¹⁶;
- F. budući da silazni trendovi u pogledu broja nesreća i smrtnih slučajeva na radnom mjestu nisu isti u svim zemljama;
- G. budući da je cilj europskog plana za borbu protiv raka smanjiti opterećenje povezano s rakom za pacijente, njihove obitelji i zdravstvene sustave; budući da je rak najčešći uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom i čini 52 % svih smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u; budući da se procjenjuje da karcinogene tvari svake godine uzrokuju 100 000 smrtnih slučajeva uzrokovanih rakom povezanim s radom¹⁷; budući da su različite agencije, dionici i Svjetska zdravstvena organizacija uvrstili između 50 i 70 tvari ili skupina tvari na prioritete popisane karcinogenih, mutagenih i reproduktivno toksičnih tvari na radnom mjestu za koje su potrebne obvezujuće granične vrijednosti; budući da radnici na radnom mjestu mogu biti izloženi mješavini tvari koje mogu povećati opasnost od oboljenja, imati nepoželjne učinke na njihov reproduktivni sustav i među ostalim uzrokovati smanjenu plodnost ili neplodnost te negativno utjecati na razvoj fetusa i laktaciju;
- H. budući da izloženost azbestu svake godine odnosi oko 88 000 života u Europi, uzrokujući 55 – 75 % slučajeva raka pluća povezanog s radnim mjestom, te budući da je azbest glavni uzrok raka pluća odgovoran za 45 % takvih slučajeva¹⁸; budući da se procjenjuje da će se stope smrtnosti od te izloženosti nastaviti povećavati sve do kraja ovog desetljeća i u sljedećem desetljeću¹⁹; budući da je azbest, iako je zabranjen u EU-u od 2005., i dalje često prisutan u zgradama javne uprave, školama, stambenim zgradama, infrastrukturi, objektima za javni prijevoz i vodoopskrbnim mrežama; budući da je 80 % slučajeva raka povezanih s radom koji su priznati u državama članicama povezano s azbestom;
- I. budući da je uspostavljena poveznica između čimbenika kao što su zračenje, stres, organizacija rada i radni uvjeti te raka povezanog s radom; budući da se broj slučajeva raka kože kao jedne od najraširenijih profesionalnih bolesti povećava zbog različitih

¹⁵ Struktura kvalitete radnih mjesta upućuju na to da je stanje složenije od jednostavne podjele na radna mjesta visoke i niske kvalitete. U analizi se radnici prema kvaliteti radnih mjesta svrstavaju u pet profila: poslovi „na visokoj razini” (21 % radnika); poslovi „koji se obavljaju neometano” (25 %); „aktivni fizički” poslovi (21 %); poslovi „pod pritiskom” (13 %); i poslovi „loše kvalitete” (20 %). Struktura ocjena kvalitete radnog mjesta razlikuje se među profilima, što ide u prilog pretpostavci da kvaliteta radnog mjesta ovisi o različitim dimenzijama.

¹⁶ <https://www.safetyandhealthmagazine.com/articles/14053-new-workers-higher-risk>

¹⁷ EU-OSHA, „Međunarodna usporedba troškova nesreća i bolesti povezanih s radom”, 2017.

¹⁸ Takala, J., radni dokument – „Eliminating occupational cancer in Europe and global” (Suzbijanje raka povezanog s radom na europskoj i svjetskoj razini), 2015., str. 6.

¹⁹ „Global Asbestos Disaster” (Azbest – katastrofa svjetskih razmjera), International Journal of Environmental Research and Public Health, 2018.

čimbenika kao što su klimatske promjene, dok se samo vrlo mali dio tumora kože koji su povezani s radom priznaje kao profesionalna bolest; budući da se radnici na otvorenom, posebno oni koji rade u poljoprivrednom, šumarskom, građevinskom i turističkom sektoru, suočavaju sa znatnim rizikom od raka kože koji nije melanom zbog povišene razine izloženosti ultraljubičastom zračenju (UV); budući da se radnici u zdravstvenom sektoru i sektoru hitnih službi, koji imaju ključnu ulogu u pripravnosti i odgovoru na hitne situacije, kao što su vatrogasci i medicinske sestre, također suočavaju sa sličnom vrstom izloženosti i dodatnim stresom zbog povećanog radnog opterećenja, što može dovesti do povećanja psihosocijalnih rizika; budući da još ne postoji zajednički europski pristup sprečavanju izloženosti ultraljubičastom zračenju²⁰; budući da trenutačno ne postoje pouzdani i usporedivi podaci na razini EU-a o izloženosti čimbenicima rizika od raka na radnom mjestu²¹; budući da se oko 2 % europskog opterećenja povezanog s rakom može pripisati ionizirajućem zračenju te da je izloženost radonu i njegovim produktima raspadanja u zatvorenim prostorima drugi vodeći uzrok raka pluća u Europi^{22,23};

- J. budući da klimatske promjene već imaju i da će i dalje imati štetan utjecaj na ljudsko zdravlje, sigurnost na radu i radne uvjete; budući da će prema najnovijem izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama na radne uvjete sve više utjecati znatne promjene vremenskih obrazaca kao što su toplinski valovi i obilne kiše; budući da povećana izloženost visokim temperaturama na radnom mjestu pogoršava rizike od toplinskih moždanih udara, dehidracije, umora, manjka koncentracije i komplikacija kroničnih bolesti; budući da klimatske promjene utječu i na bolesti povezane s radom izazvane biološkim agensima jer primjerice porast temperature može utjecati na geografsku rasprostranjenost vektora bioloških agensa (krpelja, komaraca), čime se olakšava širenje bolesti koje su nove u određenoj regiji; budući da je ključno prilagoditi radne prakse kako bi se uzeli u obzir učinci klimatskih promjena²⁴;
- K. budući da dobro psihosocijalno radno okruženje poboljšava psihičku i fizičku dobrobit radnika; budući da psihosocijalni rizici mogu nastati zbog lošeg osmišljavanja, organizacije i upravljanja radom, kao i zbog lošeg društvenog konteksta rada, te mogu dovesti do negativnih psiholoških, fizičkih i društvenih ishoda kao što su stres, anksioznost, sindrom izgaranja na poslu i depresija, koji pripadaju drugoj najvećoj skupini samoprijavljenih zdravstvenih problema povezanih s radom²⁵; budući da stres povezan s radom može znatno povećati rizik od izazivanja ili pogoršanja mišićno-koštanih poremećaja, bolesti srca, autoimunih bolesti ili reumatskih/kroničnih upalnih bolesti²⁶; budući da se, prema podacima Eurofounda i agencije EU-OSHA, 25 %

²⁰ <https://www.euractiv.com/section/health-consumers/infographic/the-economic-impact-of-non-melanoma-skin-cancer-on-the-society-and-the-welfare-system/>

²¹ EU-OSHA, istraživanje o izloženosti radnika čimbenicima rizika od raka, 20. svibnja 2020.

²² Informativni članak Svjetske zdravstvene organizacije naslovljen „Radon and health” (Radon i zdravlje), 2. veljače 2021. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/radon-and-health>

²³ Europski parlament, DG IPOL, „Strengthening Europe in the fight against cancer – Going further” (Jačanje Europe u borbi protiv raka – brzim korakom naprijed), srpanj 2020., [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642388/IPOL_STU\(2020\)642388_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642388/IPOL_STU(2020)642388_EN.pdf).

²⁴ IPCC, šesto izvješće o procjeni, regionalni informativni članak – Europa.

https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/factsheets/IPCC_AR6_WGI_Regional_Fact_Sheet_Europe.pdf

²⁵ Eurostat, ključni statistički podaci o samoprijavljenim zdravstvenim problemima i čimbenicima rizika povezanih s radom, rujan 2021.

²⁶ EU OSHA, „Musculoskeletal disorders: association with psychosocial risk factors at work” (Povezanost

radnika u Europi suočava s prekomjernim stresom povezanim s radom; budući da 51 % radnika u EU-u tvrdi da je stres česta pojava na radnom mjestu i da je gotovo 80 % rukovoditelja zabrinuto zbog stresa povezanog s radom²⁷, što pokazuje da je većina poduzeća zabrinuta zbog psihosocijalnih rizika²⁸; budući da je više od polovice izgubljenih radnih dana u EU-u posljedica stresa povezanog s radom²⁹; budući da se pristupi psihosocijalnim rizicima i zakonodavstvo u tom području znatno razlikuju u različitim državama članicama; budući da obraćanje pozornosti na strategije koje se provode na radnom mjestu može pozitivno utjecati na mentalno zdravlje i dobrobit europskog stanovništva; budući da bi sprečavanje problema s mentalnim zdravljem i promicanje mentalnog zdravlja također doprinijelo smanjenju povezanih ponašanja rizičnih za zdravlje kao što su konzumacija alkohola, droga i duhana, tjelesna neaktivnost i loša prehrana; budući da su poboljšane razine psihičke i fizičke dobrobiti izravno povezane s boljom učinkovitošću na radnom mjestu;

- L. budući da radna mjesta, u skladu s povezanim logističkim resursima, mogu imati važnu ulogu u javnom zdravlju promicanjem zdravog načina života, poticanjem bavljenja sportom i tjelesnom aktivnošću te širim promicanjem svih aspekata zdravlja među zaposlenicima;
- M. budući da zdravstvena pismenost ima ključnu ulogu u pripremi na zdravstvene prijetnje i ublažavanju njihova učinka te doprinosi tome da stanovništvo bolje razumije protumjere i procjenu rizika od različitih prijetnji zdravlju;
- N. budući da je zbog pandemije bolesti COVID-19 postalo jasno da je potrebno zajamčiti sigurnost i zaštitu radnika, pa tako i njihovog mentalnog zdravlja; budući da je zbog pandemije postalo jasno koliko je važno ulagati u javno zdravlje; budući da je pandemija bolesti COVID-19 prouzročila brzo povećanje rada na daljinu, pri čemu je gotovo polovica svih zaposlenika u EU-u tijekom mjera ograničenja kretanja barem dio svojeg radnog vremena radila od kuće³⁰, uz istodobno povećanje obiteljskih obveza; budući da je dokazano da trajni rad na daljinu ima velik utjecaj na organizaciju radnog vremena jer se povećava fleksibilnost i stalna dostupnost radnika³¹, često nauštrb ravnoteže između privatnog i poslovnog života; budući da se očekuje da će se mogućnost trajnog rada na daljinu i rada na daljinu i dalje iskorištavati u većoj mjeri nego prije krize uzrokovane bolešću COVID-19 ili da će čak doći do daljnjeg porasta³²; budući da je rad na daljinu služio kao zaštitna mjera tijekom krize i da su s pomoću

mišićno-koštanih poremećaja s čimbenicima psihosocijalnog rizika na radnom mjestu), 2021.

²⁷ Eurofound i EU-OSHA, „Psychosocial risks in Europe: Prevalence and strategies for prevention” (Psihosocijalni rizici u Europi: prevalencija i strategije za prevenciju), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2014.

²⁸ EU-OSHA, Psihosocijalni rizici i stres na radnom mjestu <https://osha.europa.eu/hr/themes/psychosocial-risks-and-stress>

²⁹ EU OSHA, „OSH in figures: stress at work - facts and figures” (Sigurnost i zdravlje na radu: činjenice i brojke), 2009.

³⁰ Eurofound, „Living, working and COVID-19” (Život, rad i COVID-19), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2020.

³¹ Eurofound i Međunarodna organizacija rada, „Rad u bilo koje vrijeme na bilo kojem mjestu i njegov učinak na svijet rada”, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, i Međunarodna organizacija rada, Ženeva, 2017.

³² Europski sindikalni institut, „Teleworking in the aftermath of the Covid-19 pandemic: enabling conditions for a successful transition” (Rad na daljinu nakon pandemije bolesti COVID-19: uvjeti koji omogućuju uspješan prijelaz), 2021.

njega očuvana radna mjesta koja se inače ne bi mogla zadržati³³; budući da rad na daljinu također omogućuje radnicima da svoje radno vrijeme i raspored prilagode vlastitim osobnim i obiteljskim potrebama³⁴; budući da neke studije upućuju na to da se percepcija rada na daljinu znatno poboljšala od početka pandemije, što je pak dovelo do preferiranja hibridnih načina rada³⁵;

- O. budući da je za osobe koje redovito rade od kuće vjerojatnost da će raditi više od 48 sati tjedno više nego dvostruko veća te da postoji rizik da će se odmarati kraće od 11 sati od jednog do drugog radnog dana; budući da gotovo 30 % takvih radnika na daljinu navodi da svaki dan ili nekoliko puta tjedno rade tijekom slobodnog vremena, u usporedbi s manje od 5 % radnika koji rade u uredima te da je vjerojatnije da će radnici na daljinu raditi izvan redovnog radnog vremena; budući da su psihosocijalni rizici najčešći zdravstveni rizici povezani s radom na daljinu³⁶; budući da je veća učestalost rada na daljinu također dovela do veće učestalosti fizičkih problema kao što su mišićno-koštane bolesti povezane s dugotrajnim sjedenjem, lošim ergonomskim uvjetima, dugim radnim vremenom i stresom povezanim s radom;
- P. budući da promjenjivo tržište rada može utjecati na zdravlje i sigurnost na radu te na radne uvjete zbog demografskih promjena, uvođenja novih tehnologija kao što su nanotehnologije i umjetna inteligencija, kao i nove inačice postojećih alata ili strojeva, zbog prisutnosti novih tvari i kemijskih proizvoda te pojave novih vrsta radnih mjesta; budući da sve više radnika prelazi na rad putem platformi, netradicionalan rad ili netipično zapošljavanje;
- Q. budući da je uslijed krize uzrokovane bolešću COVID-19 razotkrivena ranjivost nestandardnih radnika, uključujući radnike koji rade na digitalnim radnim mjestima ili putem platformi i samozaposlene radnike; budući da je vrlo vjerojatno da će udio rada putem platformi u tržištu rada i dalje bilježiti rast; budući da samozaposleni radnici nisu obuhvaćeni područjem primjene strateškog okvira za zdravlje i sigurnost na radu jer nisu obuhvaćeni zakonodavstvom EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu; budući da radnici koji rade putem platformi mogu biti izloženi povećanim zdravstvenim i sigurnosnim rizicima koji nisu ograničeni na fizičko zdravlje, već mogu utjecati i na psihosocijalno zdravlje zbog nepredvidljivog radnog vremena, intenziteta rada, konkurentnog okruženja, preopterećenosti informacijama i izoliranosti; budući da algoritamsko upravljanje predstavlja nove izazove za budućnost rada jer može dovesti do stavljanja prekomjernog pritiska na radnike da rade brže i učinkovitije; budući da taj način upravljanja može ugroziti cestovnu sigurnost radnika koji rade putem platformi u sektoru prijevoza i dostave, posebno biciklista kao ranjivih sudionika u cestovnom prometu, te ugroziti sigurnost drugih sudionika u cestovnom prometu; budući da žene koje rade putem platformi, osobito vozačice i radnice koje pružaju usluge čišćenja i njegovanja u privatnim domovima, mogu biti izložene povećanom riziku od seksualnog

³³ Eurofound i Zajednički istraživački centar Europske komisije, „Što se upravo dogodilo? Ograničenja kretanja zbog bolesti COVID-19 i promjene na tržištu rada”, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2021.

³⁴ Eurofound, „Rad na daljinu i mobilni rad koji se temelji na IKT-u: fleksibilan rad u digitalnom dobu”, Serija o novim oblicima zapošljavanja, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2020.

³⁵ Microsoft Work Trend Index, „The next major disrupt is hybrid work – are we ready?” (Sljedeća velika promjena bit će hibridni rad – jesmo li spremni?), 2021.

³⁶ EU-OSHA, „Telework and health risks in the context of the COVID-19 pandemic: evidence from the field and policy implications”, (Rad na daljinu i zdravstveni rizici u kontekstu pandemije bolesti COVID-19: dokazi s terena i utjecaj na politiku), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2021.

uznemiravanja i nasilja i da će se možda suzdržati od prijavljivanja takvog ponašanja zbog nepostojanja instrumenata za prijavljivanje ili osobnog kontakta s nadređenim ili zbog straha od dobivanja negativnih ocjena i gubitka budućih poslova; budući da se seksualno uznemiravanje i nasilje nedovoljno prijavljuju u slučajevima rada putem platformi³⁷;

- R. budući da je pandemija bolesti COVID-19 pokazala da radna mjesta mogu imati veliku ulogu u širenju zaraze; budući da je nesigurnost radnih i životnih uvjeta sezonskih radnika u Europi, posebno u poljoprivrednom sektoru, već bila dobro dokumentirana prije krize uzrokovane bolešću COVID-19³⁸; budući da su uznemirujuća izvješća o kršenju prava prekograničnih i sezonskih radnika u pogledu radnih i životnih uvjeta pokazala da se situacija dodatno pogoršala tijekom pandemije; budući da kratkoročno angažirani radnici često žive u grupnom smještaju, što otežava ograničavanje socijalnih kontakata i povećava rizik od zaraze; budući da je došlo do velikog broja zaraženih bolešću COVID-19 u industrijama kao što je prerada hrane; budući da u manje sigurnim oblicima zapošljavanja kao što su privremeni rad, lažno samozapošljavanje ili rad u lancima podugovaranja radnici redovito nemaju pristup uslugama i osposobljavanju u području sigurnosti i zdravlja na radu; budući da je cilj Europskog nadzornog tijela za rad (ELA) osigurati pravednu mobilnost radne snage pružanjem pomoći državama članicama i Komisiji u djelotvornoj primjeni i provedbi prava Unije u području mobilnosti radne snage i koordinaciji sustava socijalne sigurnosti unutar EU-a, uključujući prijavljivanje sumnji na nepravilnosti, kao što su kršenje radnih uvjeta i zdravstvenih i sigurnosnih pravila, u slučaju da su takve nepravilnosti uočene tijekom obavljanja zadaća;
- S. budući da prevencija, podizanje razine osviještenosti, aktivnosti povezane s dobrobiti, promicanje kulture zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu mogu dovesti do pozitivnih rezultata u obliku poboljšanja zdravlja zaposlenika, kao i u obliku novih mogućnosti zapošljavanja ili volontiranja;
- T. budući da inspekcije rada imaju važnu ulogu u provedbi politika u području zdravlja i sigurnosti na radu na regionalnoj i lokalnoj razini; budući da se u preporuci Međunarodne organizacije rada poziva na jednog inspektora rada na 10 000 radnika kako bi se provele učinkovite i pravovremene inspekcije čiji je cilj iskorijeniti sve oblike zloupotrebe; budući da prema istraživanju agencije EU-OSHA 88 % poslodavaca navodi da je poštovanje zakonodavstva glavni razlog zbog kojeg se bave pitanjem zdravlja i sigurnosti na radu³⁹;

³⁷ Međunarodna organizacija rada, „World Employment and Social Outlook 2021., The role of digital labour platforms in transforming world of work” (Izgleđi za zapošljavanje i socijalni izgleđi 2021.: uloga digitalnih radnih platformi u preobrazbi svijeta rada), <https://www.ilo.org/global/research/global-reports/weso/2021/lang--en/index.htm>

<https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2020-digitalisation-and-future-work>

³⁸ Europska konfederacija sindikata, informativni dokument pod naslovom „National measures targeting seasonal workers to address labour shortages (particularly in the agricultural sector)” (Nacionalne mjere za sezonske radnike kako bi se riješio problem nedostatka radne snage (posebno u poljoprivrednom sektoru), 29. svibnja 2020. https://www.etuc.org/sites/default/files/publication/file/2020-05/Covid-19%20Briefing%20Seasonal%20Workers%20Final_updated%2029%20May%202020.pdf

³⁹ EU-OSHA, *Europsko istraživanje poduzeća o novim rizicima i rizicima u nastajanju (ESENER-3)*, 2019. <https://www.enshp.eu/pdfs/news01.pdf>

- U. budući da je pandemija bolesti COVID-19 dovela do izrazito zahtjevnog radnog okruženja za zdravstvene radnike; budući da su zahtjevno radno okruženje i strahovi za vlastitu sigurnost i sigurnost članova obitelji ostavili negativne psihološke posljedice; budući da su zdravstveni djelatnici izloženiji stresu, anksioznosti i depresiji u usporedbi sa stručnjacima u drugim sektorima⁴⁰; budući da Europska unija mora izvući pouke iz krize uzrokovane bolešću COVID-19 i uspostaviti učinkovit sustav za koordinaciju odgovora na sve vrste budućih prijetnji javnom zdravlju, uključujući prevenciju, pripravnost i planiranje odgovora na radnom mjestu;
- V. budući da je pandemija bolesti COVID-19 bacila svjetlo na rodnu neravnopravnost i uzrokovala njezino pogoršanje; budući da žene čine većinu najizloženijih ključnih radnika u zdravstvenom, socijalnom i obrazovnom sektoru te sektoru skrbi; budući da su na vrhuncu pandemije te radnice imale dugo radno vrijeme i da su prijavljivale da im je teško uskladiti poslovni i privatni život; budući da su ta zanimanja, iako se smatraju ključnima, i dalje neka od najpodcijenjenijih i nedovoljno plaćenih zanimanja u EU-u; budući da su žene posebno izložene visokom riziku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 i da su teže pogođene gospodarskim i socijalnim posljedicama koje iz nje proizlaze⁴¹;
- W. budući da je važno primijeniti rodnu perspektivu na zdravlje i sigurnost na radu jer radnici, ovisno o spolu, mogu biti izloženiji različitim vrstama tvari ili rizika i biti osjetljiviji na njih; budući da bi se u kontekstu prava na isključivanje trebalo uzeti u obzir i rodne aspekte;
- X. budući da je rješavanje problema izloženosti opasnim tvarima i drugim čimbenicima rizika na radnom mjestu posebno važno za ublažavanje neravnopravnosti u području zdravlja jer neke kategorije radnika koji pripadaju najranjivijim skupinama također mogu biti u većoj mjeri izložene takvim čimbenicima rizika; budući da su osobe s invaliditetom, mladi i starije osobe posebno ranjivi u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19; budući da će vjerojatno biti nerazmjerno pogođeni te da će im trebati posebna potpora, što se pri pružanju odgovora na pandemiju mora uzeti u obzir u strategiji sigurnosti i zdravlja na radu; budući da osobe s invaliditetom ili kroničnim bolestima ili osobe koje se oporavljaju od ozljede ili bolesti mogu zatražiti individualiziranu potporu i prilagodbu radnog mjesta ako žele sudjelovati na tržištu rada; budući da istraživanja pokazuju da su te skupine izložene visokom riziku od pojave problema s mentalnim zdravljem; budući da nedovoljno planiranje prilagodbi i uzimanje u obzir posebnih potreba na radnom mjestu, uključujući postupke hitne evakuacije, posebno za radnike s invaliditetom, može dovesti do fizičkog, mentalnog i psihološkog opterećenja koje može ugroziti zdravlje i sigurnost tih radnika, posebno ako još nije u potpunosti omogućen pristup digitalnim radnim alatima za osobe s invaliditetom;

⁴⁰ da Silva Neto, AM et al., „Psychological effects caused by the COVID-19 pandemic in health professionals: A systematic review with meta-analysis”, (Psihološki učinci pandemije bolesti COVID-19 na zdravstvene djelatnike: sustavni pregled s metaanalizom), „Progress in neuro-psychopharmacology & biological psychiatry” (Napredak u neuropsihofarmakologiji i biološkoj psihijatriji), 10. siječnja 2021.

⁴¹ Infografika Europskog parlamenta, „Utjecaj pandemije koronavirusa na žene”, 1. ožujka 2021. <https://www.europarl.europa.eu/news/hr/headlines/society/20210225STO98702/utjecaj-pandemije-koronavirusa-na-zene-infografika>; Europski institut za ravnopravnost spolova: <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/essential-workers>

- Y. budući da se u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, koja je u EU-u stupila na snagu 2011., navodi da „ [će] države članice [...] poduzeti djelotvorne i prikladne mjere, uključujući pritom i vršnjačku pomoć, kako bi omogućile osobama s invaliditetom stjecanje i održavanje najveće moguće neovisnosti, i potpunu tjelesnu, mentalnu, društvenu i profesionalnu sposobnost, te punu uključenost i sudjelovanje u svim područjima života” te da one „ priznaju pravo na rad osobama s invaliditetom, na ravnopravnoj osnovi s drugima; [uključujući] pravo na mogućnost zarađivanja za život od rada, slobodno odabranog ili prihvaćenog na tržištu rada i u radnom okruženju koje je otvoreno, uključujuće i dostupno osobama s invaliditetom”;
- Z. budući da su, prema podacima Eurofounda⁴², građani EU-a neravnopravni u pogledu mogućnosti povratka na posao tijekom ili nakon ozljede ili bolesti; budući da se samo svaki treći radnik u EU-u čije su svakodnevne aktivnosti ozbiljno ili donekle ograničene kroničnom bolešću izjašnjava da je njegovo radno mjesto prilagođeno njegovim zdravstvenim problemima; budući da je Eurofound također istaknuo da je ne samo vjerojatnije da će radnici s niskim stupnjem obrazovanja i niskokvalificiranim zanimanjima patiti od kronične bolesti i suočavati se s ograničenjima u svojim svakodnevnim aktivnostima, nego da je i manje vjerojatno da će im radno mjesto biti prilagođeno njihovim potrebama;
- AA. budući da su se posljednjih godina znatno produbile znanstvene spoznaje o izloženosti različitim opasnostima; budući da bi stoga trebalo ažurirati EU-ov popis profesionalnih bolesti; budući da se u Preporuci Komisije 2003/670/EZ od 19. rujna 2003. o europskom popisu profesionalnih bolesti⁴³ preporučuje da države članice što prije uključe propise ili administrativne odredbe o naknadama za profesionalne bolesti u svoja nacionalna zakonodavstva; budući da bi države članice svojim nacionalnim zakonodavstvima trebale jamčiti da svaki radnik ima pravo na naknadu za profesionalne bolesti ako boluje od bolesti za koju se može dokazati da je profesionalna po svojoj prirodi i podrijetlu; budući da trenutačna neusklađenost u pogledu priznavanja profesionalnih bolesti može dovesti do diskriminacije nekih radnika u EU-u čije zemlje imaju više ili niže razine priznavanja profesionalnih bolesti;
- AB. budući da bi visoki standardi u pogledu zdravlja i sigurnosti na radu, ravnoteža između poslovnog i privatnog života, radno okruženje prilagođeno dobi, manja kvantitativna potražnja i autonomija u pogledu radnog vremena mogli omogućiti starijim osobama da dobrovoljno ostanu na tržištu rada i potaknuti ih na to; budući da posebnu pozornost treba posvetiti potrebama radnika na fizički ili psihološki vrlo zahtjevnim radnim mjestima;
- AC. budući da se prometne nesreće s motornim vozilima povezane s radom događaju na radnom mjestu i tijekom vožnje u poslovne svrhe, i to uglavnom službenih vozila; budući da države članice različito prijavljuju nesreće sa smrtnim posljedicama i smrtnu slučajevu na cestama povezane s radom, što otežava usporedbu statističkih podataka o prometnim nesrećama povezanim s radom; budući da se procjenjuje da prometne

⁴² Eurofound, informativni članak pod naslovom „Just one in three workers with limiting chronic disease in adapted workplace” (Tek svaki treći radnik s ograničavajućom kroničnom bolesti radi na prilagođenom radnom mjestu), 15. listopada 2019., <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/just-one-in-three-workers-with-limiting-chronic-disease-in-adapted-workplace>

⁴³ SL L 238, 25.9.2003., str. 28.

nesreće povezane s radom čine između jedne četvrtine i više od jedne trećine svih smrtnih slučajeva povezanih s radom; budući da na razini EU-a ne postoji standardizirana definicija smrtnog slučaja na cesti povezanog s radom; budući da je na razini EU-a postavljeno nekoliko ciljnih vrijednosti za smanjenje smrtnosti od prometnih nesreća, ali se nijedna ne odnosi izravno na prometne nesreće povezane s radom;

- AD. budući da tradicionalni zdravstveni rizici kao što su ručno prenošenje teških tereta, buka, neugodni položaji tijela pri radu i ponavljanje istih pokreta rukama i dalje predstavljaju opasnost za mnoge radnike te su kao takvi istaknuti u petom istraživanju Eurofounda o radnim uvjetima⁴⁴; budući da se u čimbenike rizika od reumatskih i mišićno-koštanih bolesti na radnom mjestu ubrajaju vibracije, dizanje teškog tereta, rad sa zaslonima te rukovanje strojevima i teškom opremom; budući da od svih profesionalnih bolesti mišićno-koštane bolesti uzrokuju najveći gubitak produktivnosti⁴⁵;
- AE. budući da su kardiovaskularne i respiratorne bolesti povezane s radom drugi najveći uzročnik smrtnih slučajeva povezanih s radom; budući da se one izravno povezuju s povećanim mentalnim naporima, opterećenjem na radnom mjestu, dugim radnim vremenom, mentalnim poremećajima, nesigurnošću radnih mjesta i tjelesnom neaktivnošću⁴⁶;
- AF. budući da se zdravlje i sigurnost na radu moraju smatrati etičkom i društvenom dužnošću te strogom zakonskom obvezom koju poduzetnici moraju ispuniti;
1. pozdravlja strateški okvir Komisije, a posebno uvođenje pristupa kojim se broj nesreća i bolesti povezanih s radom nastoji svesti na nulu („vizija nulte stope”), uključujući nadolazeći novi pregled socijalnih pokazatelja nesreća sa smrtnim posljedicama na radu; međutim, izražava žaljenje zbog toga što razina ambicioznosti strategije za sigurnost i zdravlje na radu nije u skladu s ciljem vizije nulte stope i poziva Komisiju da iznese prijedloge koji bi odgovarali tim ambicijama; poziva na izradu plana za smanjenje broja nesreća i smrtnih slučajeva na radu, uz odgovarajuće financiranje na razini EU-a i nacionalnoj razini kako bi države članice ostvarile nultu stopu smrtnih slučajeva; naglašava da vizija nulte stope ne bi smjela dovesti do nedovoljnog prijavljivanja nesreća i bolesti povezanih s radom; poziva Komisiju da viziju nulte stope primjenjuje na sve ozljede i nesreće, kao i fizičko i mentalno trošenje; poziva Komisiju i države članice da se znatno više usredotoče na strategije prevencije, primjerice jačanjem inspektorata rada, nacionalnih zdravstvenih i sigurnosnih službi i dijaloga sa socijalnim partnerima kako bi se zajamčilo da svi zaposlenici, bez obzira na vrstu ili veličinu poslodavca, imaju pravo na najvišu moguću razinu zaštite u području zdravlja i sigurnosti; poziva na ambicioznu provedbu i praćenje novog strateškog okvira za sigurnost i zdravlje na radu za razdoblje 2021. – 2027., imajući isto tako u vidu učinak pandemije bolesti COVID-19; poziva na redovito ažuriranje strateškog okvira i

⁴⁴ Eurofound, Europsko istraživanje o radnim uvjetima za 2021.

<https://www.eurofound.europa.eu/hr/surveys/2021/europsko-istrazivanje-o-radnim-uvjetima-za-2021>;

⁴⁵ https://eular.org/myUploadData/files/eular_vision_paper_on_eu_health_policy_branded.pdf

⁴⁶ Niedhammer I., Bertrais S., Witt K. (2021.), Psycho social work exposure and health outcomes: a meta-review of 72 literature reviews with meta-analysis (Psihosocijalna izloženost na radu i posljedice na zdravlje: metapregled 72 pregleda literature s metaanalizom), Scand J Work Environ Health 2021;47(7):489. – 508.

poboljšanje postojećih nacionalnih strategija u skladu s promjenama na tržištima rada te usporednom digitalnom i zelenom tranzicijom; smatra da je potrebna snažna suradnja sa socijalnim partnerima i zakonodavno djelovanje u pogledu nekoliko aspekata politike EU-a koji se odnose na zdravlje i sigurnost na radu kako bi se nadopunile razne neobvezujuće mjere predviđene za ostvarenje vizije nulte stope; poziva da se naglasak jasno stavi na sudjelovanje radnika i na jačanje savjetovanja sa socijalnim partnerima u okviru primjene vizije nulte stope; pozdravlja činjenicu da će se sastanak na vrhu o sigurnosti i zdravlju na radu predviđen za 2023. posebno usredotočiti na napredak u pogledu primjene vizije nulte stope;

2. poziva Komisiju da u europskom planu za borbu protiv raka poveća svoje ambicije u pogledu borbe protiv raka povezanog s radom; poziva na to da se Direktiva 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu⁴⁷ redovito ažurira u ambicioznom roku, među ostalim, na način da se direktivom bez odgode utvrde granične vrijednosti za profesionalnu izloženost za najmanje 25 dodatnih prioriternih tvari, nakon predstavljanja akcijskog plana i do kraja 2022. i nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za zdravlje i sigurnost na radu; u tom pogledu naglašava potrebu da Komisija osigura dovoljno osoblja, među ostalim u relevantnim odjelima i tijelima; naglašava da bi uspostava sveobuhvatnih nacionalnih registara za sve države članice mogla omogućiti prikupljanje podataka o svim relevantnim karcinogenim tvarima diljem Europe; poziva na blisku suradnju između institucija EU-a i relevantnih agencija, država članica i relevantnih dionika, uz snažno uključivanje socijalnih partnera u aktivno korištenje podataka prikupljenih kako bi se pratile potrebne zakonodavne i nezakonodavne mjere za borbu protiv raka povezanog s radom; poziva države članice da se pobrinu za to da svi radnici imaju pravo prestati s radom kada su suočeni s neposrednom opasnošću i iznimno opasnim radnim uvjetima, u skladu s nacionalnom praksom;
3. pozdravlja Komisijinu predanost da u Direktivi 2004/37/EZ izmijeni granične vrijednosti za izloženost olovu, njegovim spojevima i diizocijanatima; napominje da, iako Odbor za procjenu rizika Europske agencije za kemikalije (ECHA) preporučuje atmosfersku graničnu vrijednost od 4 µg/m³ i biološku graničnu vrijednost od 150 µg olova po litri krvi, što je korak u pravom smjeru, se predloženom biološkom graničnom vrijednošću na odgovarajući način ne štite žene, a posebno trudnice⁴⁸; poziva Komisiju da zajamči da se u svakom prijedlogu za izmjenu graničnih vrijednosti za izloženost olovu i njegovim spojevima uspostavi jednaka zaštita za sve radnike bez obzira na njihov spol; pozdravlja Komisijinu predanost tome da doda endokrine disruptore kao kategoriju posebno zabrinjavajućih tvari u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006⁴⁹ (Uredba REACH) te da ih klasificira u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008⁵⁰ (Uredba CLP); naglašava da bi radnici trebali biti zaštićeni od izloženosti endokrinim

⁴⁷ Direktiva 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu, SL L 158, 30.4.2004., str. 50.

⁴⁸ Europski sindikalni institut, „Occupational Exposure Limits (OELs) for lead and lead compounds & equality of treatment of women and men at work” (Granične vrijednosti za profesionalnu izloženost olovu i njegovim spojevima te jednako postupanje prema ženama i muškarcima na radnom mjestu), 14. prosinca 2020.

⁴⁹ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

⁵⁰ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

disruptorima zakonodavstvom EU-a; naglašava da automatizacija i robotizacija određenih aktivnosti može značajno smanjiti rizik izloženosti radnika karcinogenima na radnom mjestu; ističe potrebu za daljnjim mjerama za sprečavanje, otkrivanje i bolje prepoznavanje slučajeva raka povezanog s radom u noćnim smjenama; poziva Komisiju da posebnu pozornost posveti skupinama koje su posebno izložene opasnim kemikalijama, kao što su radnici u kemijskoj i poljoprivrednoj industriji, ili posebno ranjivim radnicima kao što su trudnice ili dojilje;

4. pozdravlja činjenicu da se Komisija obvezala da će 2022. predstaviti zakonodavni prijedlog za daljnje smanjenje izloženosti radnika azbestu; poziva Komisiju da pojača svoje ambicije i predstavi europsku strategiju za uklanjanje svog azbesta u skladu s Rezolucijom Parlamenta s preporukama Komisiji o zaštiti radnika od azbesta; poziva Komisiju da bude ambiciozna u svojim nastojanjima da ukloni sav azbest i da izmijeni Direktivu 2009/148/EZ⁵¹ u pogledu minimalnih zahtjeva za certificirano osposobljavanje radnika izloženih azbestu te da, kao prioritet, ažurira graničnu vrijednost za izloženost azbestu, koja bi trebala iznositi 0,001 vlakana/cm³ (1 000 vlakana/m³); poziva Komisiju da iznese prijedlog okvirne direktive EU-a za nacionalne strategije uklanjanja azbesta; poziva Komisiju da ažurira Direktivu 2010/31/EU⁵² radi obveznog pregleda zgrada i naknadnog uklanjanja azbesta i drugih opasnih tvari prije početka radova na obnovi, čime bi se zabranilo brtvljenje i inkapsulacija materijala koji sadržavaju azbest koji se tehnički mogu ukloniti; poziva Komisiju da predstavi zakonodavni prijedlog kojim se uzimaju u obzir postojeći nacionalni propisi, kao i procjena učinka najučinkovitijih modela obveznog pregleda zgrada, koji se sastoji od površinske dijagnoze prisutnosti azbesta koju provodi stručno tijelo s odgovarajućim kvalifikacijama i dozvolama, prije prodaje ili najma zgrada te da uspostavi minimalne zahtjeve za potvrde o azbestu za zgrade izgrađene prije 2005. ili prije godine ekvivalentne nacionalne zabrane azbesta; poziva Komisiju i države članice da omoguće bolje priznavanje bolesti povezanih s azbestom i bolje naknade za takve bolesti svim izloženim radnicima kako bi se zaštitilo zdravlje građevinskih i drugih radnika u zelenoj tranziciji; poziva na uporabu analitičke transmisivske elektronske mikroskopije ili podjednako naprednih metoda za brojanje vlakana, gdje je to moguće;
5. smatra da se Direktiva Vijeća 89/391/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu⁵³ možda neće pokazati dovoljno djelotvornom za svijet rada u 21. stoljeću i najnovije promjene na tržištima rada, uključujući procjenu psihosocijalnih rizika i upravljanje njima; stoga smatra da bi je trebalo dopuniti kako bi se ojačao taj aspekt; podsjeća na svoj zahtjev da Komisija u strateški okvir za sigurnost i zdravlje na radu uvrsti pravo na isključivanje i posebice da u sklopu tog okvira osmisli nove psihosocijalne mjere; u tom pogledu poziva Komisiju da poveća ambicioznost strateškog okvira za sigurnost i zdravlje na radu; poziva Komisiju da u dogovoru sa socijalnim partnerima predloži direktivu o psihosocijalnim rizicima i dobrobiti na radnom mjestu u cilju učinkovite prevencije psihosocijalnih rizika na radnom mjestu, kao što su anksioznost, depresija, sindrom izgaranja na poslu i stres, uključujući rizike uzrokovane strukturnim problemima kao što je organizacija rada (tj. loše upravljanje,

⁵¹ Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu, SL L 330, 16.12.2009., str. 28.

⁵² Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada, SL L 153, 18.6.2010., str. 13.

⁵³ SL L 183, 29.6.1989., str. 1.

loše planiranje rada ili neusklađenost znanja i sposobnosti radnika s dodijeljenim zadaćama); poziva Komisiju i države članice da uspostave mehanizme za sprečavanje takvih rizika i ponovno vraćanje predmetnih zaposlenika na radno mjesto te da prijedu s pojedinačnih mjera na pristup organizacije rada u skladu s općim načelima hijerarhije preventivnih mjera iz Direktive 89/391/EEZ; poziva Komisiju da pripremi smjernice o minimalnom broju članova osoblja koji pružaju usluge povezane sa zdravljem na radu potrebnom kako bi se osigurao odgovarajući nadzor zdravlja na radu⁵⁴; smatra da bi zaštita i promicanje mentalnog zdravlja trebali biti sastavni dio planova pripravnosti u području sigurnosti i zdravlja na radu za buduće zdravstvene krize; naglašava da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti mentalnom zdravlju zdravstvenih radnika i drugih ključnih radnika; u tom pogledu pozdravlja mišljenje stručne skupine za učinkovite načine ulaganja u zdravlje o potpori mentalnom zdravlju zdravstvenih radnika i drugih ključnih radnika, poziva Komisiju i države članice da osiguraju odgovarajuće praćenje i provedbu tih preporuka;

6. naglašava da je važno osigurati odgovarajuće mogućnosti za podnošenje odštetnih zahtjeva za radnike oboljele od profesionalnih bolesti; poziva Komisiju da, uz savjetovanje sa socijalnim partnerima, nadopuni Preporuku Komisije iz 2003. o europskom popisu profesionalnih bolesti bolestima kao što su mišićno-koštani poremećaji povezani s radom, poremećaji mentalnog zdravlja povezani s radom, a posebno depresija, sindrom izgaranja na poslu, anksioznost i stres, sve bolesti povezane s azbestom i rak kože te reumatske i kronične upale; poziva Komisiju da tu preporuku, nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima, pretvori u direktivu kojom bi se uspostavio minimalni popis profesionalnih bolesti i utvrdili minimalni zahtjevi za njihovo priznavanje i odgovarajuća naknada za oboljele osobe;
7. naglašava činjenicu da se radnice suočavaju sa sve većim izazovima u pogledu zdravlja i dobrobiti na radu, posebno u sektorima zdravstva i skrbi; pozdravlja činjenicu da Komisija u području sigurnosti i zdravlja na radu sve veću pozornost pridaje rodnoj perspektivi; poziva Komisiju i države članice da uključe rodnu perspektivu u relevantne politike i da pri uvođenju mjera za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu uzimaju u obzir rodne razlike; poziva Komisiju da predstojeću zakonodavnu inicijativu o sprečavanju i suzbijanju rodno uvjetovanog nasilja nad ženama i nasilja u obitelji temelji na okvirnom sporazumu o uznemiravanju i nasilju na radnom mjestu; poziva Komisiju i države članice da se pobrinu za to da se preventivne i zaštitne mjere usmjerene na iskorjenjivanje nasilja, diskriminacije i uznemiravanja u radnom okruženju, uključujući nasilje i uznemiravanje od trećih strana (tj. od strane kupaca, klijenata, posjetitelja ili pacijenata), u relevantnim slučajevima primjenjuju bez obzira na razlog i uzrok uznemiravanja te da nisu ograničene na slučajeve koji se temelje na diskriminaciji; poziva vlade država članica da ratificiraju Konvenciju Međunarodne organizacije rada br. 190 i Konvenciju br. 206 kako bi se uspostavili potrebni zakoni i mjere politike namijenjeni sprečavanju i suzbijanju nasilja i uznemiravanja u radnom okruženju;
8. poziva Komisiju i države članice da razviju strategije za pripremu na sve stariju radnu snagu, veću zastupljenost zaposlenika s kroničnim bolestima i potrebu za prilagodbom radnog mjesta potrebama zaposlenika s invaliditetom, da aktivno podupiru reintegraciju

⁵⁴ Preporuka ILO-a br. 171 o uslugama povezanim sa zdravljem na radu.

https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312509

i nediskriminaciju te prilagođavaju radne uvjete za osobe s invaliditetom ili kroničnim bolestima i osobe koje se oporavljaju od bolesti; naglašava potrebu za definiranjem i provedbom prilagođenih i individualiziranih strategija kako bi se olakšali procesi oporavka i rehabilitacije radnika; ističe da bi takve strategije trebale uključivati promicanje obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja za osobe svih dobnih skupina, kao i bolju ravnotežu između poslovnog i privatnog života te promicanje međugeneracijske razmjene iskustava na radnom mjestu; naglašava da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti i njegovateljima;

9. poziva Komisiju da u okviru strategije za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030. državama članicama i poslodavcima ponudi jasne i ambiciozne smjernice o izmjenama i razumnim prilagodbama radnih mjesta potrebama osoba s invaliditetom; poziva Komisiju da u tom pogledu provede ambicioznu izmjenju Direktive 2000/78/EZ o jednakom postupanju; ustraje u tome da je jednako važno obratiti pozornost na položaj radnika s kroničnim bolestima;
10. poziva Komisiju i države članice da u svojim strategijama za sigurnost i zdravlje na radu posebnu pozornost posvete mladim radnicima, s posebnim naglaskom na radnike mlađe od 18 godina; podsjeća da statistički podaci pokazuju da je vjerojatnije da će ozbiljnu nesreću na radu doživjeti osobe u dobi od 18 do 24 godine nego starije odrasle osobe zbog nedovoljnog iskustva, osposobljavanja i nadzora, slabe informiranosti o pravima i dužnostima poslodavaca, nepriznavanja njihovih potreba od strane poslodavaca i izloženosti nesigurnim radnim uvjetima, što dovodi do pojave profesionalnih bolesti u mladoj dobi ili kasnije tijekom života⁵⁵;
11. podsjeća da radnici koji rade putem platformi mogu biti izloženi povećanim zdravstvenim i sigurnosnim rizicima i za rad na radnom mjestu i za rad putem internetskih platformi; budući da ti rizici nisu ograničeni na fizičko zdravlje, već mogu utjecati i na psihosocijalno zdravlje zbog nepredvidljivog radnog vremena, intenziteta rada, konkurentnog okruženja, preopterećenosti informacijama i izoliranosti; pozdravlja Komisijin prijedlog direktive o poboljšanju uvjeta za rad putem platformi kako bi se poboljšali radni uvjeti radnika koji rade putem platformi; naglašava da bi svi radnici koji rade putem platformi trebali imati pravo na naknadu u slučaju ozljeda na radu i profesionalnih bolesti te da bi im se trebala pružiti socijalna zaštita, uključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje u slučaju invaliditeta, uvođenjem oborive pretpostavke radnog odnosa za radnike koji rade putem platformi, u skladu s nacionalnim definicijama utvrđenima u zakonodavstvu ili kolektivnim ugovorima država članica; u tom pogledu ponovno ističe svoju rezoluciju od 16. rujna 2021. o pravednim radnim uvjetima, pravima i socijalnoj zaštiti radnika koji rade preko platformi – novi oblici zapošljavanja povezani s digitalnim razvojem⁵⁶,
12. poziva Komisiju i države članice da zajamče da svi radnici koji imaju ugovor o radu ili su u radnom odnosu kako je definirano nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili praksom, uključujući nestandardne radnike⁵⁷, kao i stvarno i lažno samozaposlene osobe te mobilne radnike, budu obuhvaćeni zakonodavstvom i politikama u području sigurnosti i zdravlja na radu; naglašava ključnu ulogu kolektivnog pregovaranja u

⁵⁵ <https://osha.europa.eu/hr/themes/young-workers>

⁵⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0385.

⁵⁷ <https://www.ilo.org/global/topics/non-standard-employment/lang--en/index.htm>

jamčenju najviših standarda zdravlja i sigurnosti na radu; naglašava da je europskim i međunarodnim ljudskim pravima svim radnicima zajamčeno pravo na organiziranje i osnivanje sindikata te učlanjivanje u sindikat, sudjelovanje u kolektivnom pregovaranju, poduzimanje zajedničkih mjera za obranu svojih prava i zaštitu u okviru kolektivnih ugovora, bez obzira na njihov radni status⁵⁸;

13. poziva Komisiju da uključi pitanja zdravlja i sigurnosti u sve strategije i politike EU-a o zelenoj i digitalnoj tranziciji, uključujući i one o umjetnoj inteligenciji; naglašava da rješenja na radnom mjestu koja se temelje na umjetnoj inteligenciji moraju biti etički prihvatljiva i antropocentrična, transparentna i pravedna te ne bi trebala dovesti do nikakvih štetnih posljedica za zdravlje i sigurnost radnika; poziva Komisiju da, nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima, razmotri predstavljanje zakonodavne inicijative u kojoj bi se razjasnile obveze i odgovornosti u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu u vezi sa sustavima umjetne inteligencije i novim načinima rada; naglašava da su obrazovanje i osposobljavanje radnika te mjere za osiguravanje učinkovitih strategija za sigurnost i zdravlje na radu potrebni da bi radnici mogli uvesti i upotrebljavati umjetnu inteligenciju na radnom mjestu; ističe da umjetna inteligencija i digitalizacija uvjerljivo olakšavaju sinergiju čovjeka i stroja te donose gospodarske i društvene koristi, kao i nove prilike za poduzeća, ali i zabrinutost u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu, primjerice zbog pojave novih oblika praćenja i rukovođenja radnika na temelju prikupljanja velikih količina podataka u stvarnom vremenu, što može dovesti do pravnih, regulatornih i etičkih implikacija; posebno poziva na uvođenje zaštitnih mjera za suzbijanje štetnih učinaka algoritamskog upravljanja na zdravlje i sigurnost radnika; naglašava da algoritmi koji se primjenjuju u području rada moraju biti transparentni, nediskriminirajući i etički prihvatljivi te da algoritamske odluke moraju biti odgovorne, osporive i, prema potrebi, reverzibilne te da se stoga na njih treba primjenjivati ljudski nadzor; naglašava ulogu socijalnih partnera u predviđanju novih profesionalnih rizika koji proizlaze iz razvoja disruptivnih tehnologija;
14. podsjeća da klimatske promjene izravno utječu na zdravlje radnika; podsjeća da će sve češća pojava ekstremnih vremenskih uvjeta dovesti do većeg broja tjelesnih ozljeda i da bi klimatske promjene također mogle povećati rizik od raka kože, izloženosti prašini i psihosocijalnih rizika; naglašava da situaciju može pogoršati i neodgovarajuća organizacija rada; ističe ulogu socijalnih partnera u predviđanju novih profesionalnih rizika koji proizlaze iz klimatskih promjena; podsjeća da su zdravlje i sigurnost radnika u nadležnosti EU-a i da bi u skladu s Direktivom 89/391/EEZ radnike trebalo zaštititi od svih rizika, uključujući nove rizike; poziva Komisiju da temeljito i hitno procijeni nove i nadolazeće rizike za zdravlje i sigurnost na radu koji proizlaze iz klimatskih promjena kako bi se radnike bolje zaštitilo od izloženosti visokim temperaturama, prirodnom UV zračenju i drugim povezanim opasnostima, uključujući one sigurnosne;
15. poziva na jačanje zaštite od izloženosti UV zračenju na razini EU-a, posebno u okviru zakonodavstva o zdravlju i sigurnosti na radu za radnike koji obavljaju poslove na otvorenom; stoga poziva Komisiju da izmijeni Direktivu 2006/25/EZ o izloženosti

⁵⁸ U članku 23. Opće deklaracije o ljudskim pravima navodi se da „svatko ima pravo osnivati i pristupiti sindikatima kako bi zaštitio svoje interese”; Konvencija Međunarodne organizacije rada br. 87 o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje, 1948.; i Konvencija Međunarodne organizacije rada br. 98 o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje;

radnika rizicima od fizičkih čimbenika (umjetnog optičkog zračenja)⁵⁹ i da u područje primjene uključi sunčevo zračenje; poziva Komisiju da procijeni provedbu i učinkovitost važećih mjera za zaštitu radnika izloženih ionizirajućem zračenju kao što su posade zrakoplova, zaposlenici nuklearnih elektrana, radnici u relevantnim industrijskim okruženjima, istraživači, zdravstveni djelatnici i veterinari zaposleni u sektorima radiologije, radioterapije ili nuklearne medicine te da prema potrebi preispita te mjere kako bi uspostavila odgovarajuće mjere;

16. poziva Komisiju da u okviru trenutačne međuinstitucijske strukture uspostavi mehanizam ranog upozoravanja kako bi se utvrdilo gdje su potrebne prilagodbe i izmjene postojećih direktiva o sigurnosti i zdravlju na radu koje se odnose na često promjenjiva područja i na koje, primjerice, mogu utjecati novi znanstveni podaci o opasnim proizvodima ili promjene na tržištu rada i u radnim uvjetima u okviru usporedne digitalne i zelene tranzicije; naglašava posebnu potrebu za uključivanjem sektorskih socijalnih partnera u taj mehanizam jer su oni prvi koji se suočavaju s promjenjivim situacijama;
17. poziva Komisiju da izmijeni Direktivu 2014/24/EU o javnoj nabavi⁶⁰ kako bi se zajamčilo da svi financirani ili sufinancirani projekti i inicijative sadržavaju odredbe o zdravlju i sigurnosti na radu i poštovanju kolektivnih ugovora te da pruži jasne smjernice o tome kako se to može postići;
18. poziva Komisiju da u budućim trgovinskim sporazumima EU-a promiče šire pitanje dostojanstvenog rada i da zajamči da se standardi zdravlja i sigurnosti na radu na odgovarajući način uzimaju u obzir kao dio obveza u pogledu radnih i socijalnih standarda; poziva Komisiju da podrži zemlje kandidatkinje u usklađivanju njihovih pravnih okvira s pravnom stečevinom EU-a u području sigurnosti i zdravlja na radu; poziva Komisiju i države članice da blisko surađuju s Međunarodnom organizacijom rada i Svjetskom zdravstvenom organizacijom kako bi se promicalo pravo na sigurne i zdrave radne uvjete u okviru temeljnih načela i prava u području rada koje je utvrdila Međunarodna organizacija rada te kako bi se zajamčilo da akteri u globalnim lancima opskrbe poštuju ta načela; pozdravlja namjeru Komisije da na razini EU-a predloži zabranu proizvoda nastalih prisilnim radom;
19. pozdravlja cilj jačanja suradnje sa zemljama koje su partneri EU-a, regionalnim i međunarodnim organizacijama i drugim međunarodnim platformama kako bi se na globalnoj razini podignuli standardi zdravlja i sigurnosti na radu; poziva Komisiju da aktivno podupire uključivanje prava na sigurne i zdrave radne uvjete u okvir temeljnih načela i prava na radu Međunarodne organizacije rada;
20. smatra da bi se u prekograničnim regijama trebalo promicati zajedničko prekogranično osposobljavanje zdravstvenih djelatnika i osoblja u području javnog zdravlja te njihova međusobna razmjena najboljih primjera iz prakse;

⁵⁹ Direktiva 2006/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima koji proizlaze iz fizičkih čimbenika (umjetnog optičkog zračenja). SL L 114, 27.4.2006., str. 38.

⁶⁰ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi. SL L 94, 28.3.2014., str. 65.

Plan pripravnosti za buduće zdravstvene krize: pouke izvučene iz pandemije bolesti COVID-19 i posljedica koje je ostavila na rad

21. naglašava da je ključno izvući pouke iz pandemije bolesti COVID-19 i povećati pripravnost za moguće zdravstvene krize u budućnosti; podržava poziv državama članicama da u okviru svojih nacionalnih strategija za sigurnost i zdravlje na radu izrade planove pripravnosti za buduće krize, uz savjetovanje s nacionalnim socijalnim partnerima, među ostalim za provedbu smjernica i alata EU-a; naglašava potrebu za učinkovitim mehanizmima EU-a za koordinaciju tih planova; smatra da bi kvalitetnije priopćavanje provjerenih informacija trebalo biti u središtu svakog plana pripravnosti u području zdravlja; smatra da bi zaštita i promicanje mentalnog zdravlja trebali biti sastavni dio planova pripravnosti u području sigurnosti i zdravlja na radu za buduće zdravstvene krize te naglašava da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti mentalnom zdravlju zdravstvenih radnika i drugih ključnih radnika; pozdravlja namjeru Komisije da pokrene dubinsku procjenu učinaka pandemije i učinkovitosti okvira EU-a i nacionalnih okvira za sigurnost i zdravlje na radu kako bi se uspostavili hitni postupci i smjernice za brzo uvođenje, provedbu i praćenje mjera tijekom mogućih budućih zdravstvenih kriza, u bliskoj suradnji s akterima u području javnog zdravlja; poziva države članice da posebnu pozornost posvete prekograničnim regijama u cilju jačanja suradnje; smatra da bi proglašenje izvanrednog javnozdravstvenog stanja u EU-u, kako je predviđeno budućom uredbom⁶¹ o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju, trebalo potaknuti provedbu mjera predviđenih nacionalnim planovima pripravnosti država članica u području sigurnosti i zdravlja na radu, kao i njihovu koordinaciju na razini EU-a ;
22. podsjeća da se Komisija obvezala da će procijeniti jesu li potrebne daljnje mjere za poboljšanje djelovanja postojećeg regulatornog okvira EU-a za zdravlje i sigurnost te jesu li potrebne izmjene Direktive 2000/54/EZ o biološkim agensima na radu; poziva Komisiju da bez odgode provede ciljano preispitivanje Direktive na temelju pouka izvučenih iz pandemije bolesti COVID-19 u svrhu bolje pripravnosti i planiranja odgovora te povećanja otpornosti u zdravstvenim krizama na svim radnim mjestima; naglašava da bi se tim preispitivanjem trebalo zajamčiti da je Direktiva prikladna za odgovor na pandemiju, da se njome omogućuje lakša izrada nacionalnih planova za hitne slučajeve u slučaju izbijanja pandemije i pismenih uputa poslodavca na različitim jezicima o rizicima za sigurnost i zdravlje na radu, sanitarnim mjerama i organizaciji rada za sve radnike u slučaju takvog izbijanja bolesti; pozdravlja namjeru Komisije da bolest COVID-19 uključi u Preporuku o europskom popisu profesionalnih bolesti;
23. poziva Komisiju i države članice da daju prednost jačanju i prikladnom financiranju istraživanja i prikupljanja podataka o zdravlju i sigurnosti na radu na razini EU-a i na nacionalnoj razini, posebno u pogledu uzroka i učinaka na mentalno zdravlje, psihosocijalnih i ergonomske rizika te mišićno-koštanih poremećaja, bolesti krvožilnog sustava na radnom mjestu, raka povezanog s radom i kroničnih upalnih bolesti u svim sektorima, te da provedu detaljnu procjenu zdravstvenih i sigurnosnih problema i učinaka na promjenjivi svijet rada, uključujući mogućnosti i izazove, koji su povezani s

⁶¹ Komisijin prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 11. studenoga 2020. o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1082/2013/EU (COM(2020)0727). Parlament je 14. rujna i 11. studenoga 2021. usvojio amandmane na prijedlog (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0449).

povremenim i trajnim radom na daljinu te pravom na isključivanje, kako bi se analizirao utjecaj spola, dobi i invaliditeta; poziva Komisiju da nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima na temelju tih istraživanja poduzme daljnje zakonodavne i nezakonodavne mjere za zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika;

24. poziva Komisiju da provede dodatno istraživanje ekonomskih troškova koji nastaju zbog isključenosti iz zdravstvenog sustava i radnog mjesta;
25. poziva Komisiju da predstavi zakonodavni okvir s ciljem uspostave minimalnih zahtjeva za rad na daljinu diljem Unije koji ne bi negativno utjecao na uvjete zapošljavanja radnika na daljinu; napominje da bi taj okvir trebalo razviti uz savjetovanje s državama članicama i europskim socijalnim partnerima, uz puno poštovanje nacionalnih modela tržišta rada i uzimajući u obzir okvirne sporazume socijalnih partnera o radu na daljinu i digitalizaciji; naglašava da bi se tim okvirom trebalo pojasniti radne uvjete, među ostalim u pogledu osiguravanja i upotrebe opreme te odgovornost za tu opremu, uključujući postojeće i nove digitalne alate, te zajamčiti da se takav rad obavlja na dobrovoljnoj osnovi te da su prava, ravnoteža privatnog i poslovnog života, radno opterećenje i standardi učinkovitosti radnika na daljinu jednaki onima za usporedive radnike koji rade u prostorijama poslodavca; naglašava da bi se ta zakonodavna inicijativa trebala temeljiti na sveobuhvatnoj procjeni, uključujući procjenu psihosocijalnih rizika povezanih s digitalnim radom i radom na daljinu te radnim okruženjima u kojima ne postoji jasna granica između poslovnog i privatnog života; poziva Komisiju i države članice da osiguraju uključivu tehnologiju i omoguće pristup osobama s invaliditetom koje prelaze na rad na daljinu i/ili su u strukovnom osposobljavanju na daljinu;
26. poziva Komisiju da, uz savjetovanje sa socijalnim partnerima, predloži direktivu o minimalnim standardima i uvjetima kako bi se zajamčilo da svi radnici mogu učinkovito ostvariti svoje pravo na isključivanje i uredila upotreba postojećih i novih digitalnih alata za potrebe rada u skladu s Rezolucijom od 21. siječnja 2021. s preporukama Komisiji o pravu na isključivanje i uzimajući u obzir okvirni sporazum socijalnih partnera o digitalizaciji;
27. pozdravlja činjenicu da se Komisija obvezala osuvremeniti zakonodavni okvir za sigurnost i zdravlje na radu preispitivanjem Direktive 89/654/EEZ⁶² i Direktive 90/270/EEZ⁶³ o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima na radnom mjestu i pri radu sa zaslonima; poziva Komisiju da u tom pogledu bude ambicioznija i da bez daljnjeg odgađanja predloži širu i sveobuhvatniju direktivu o sprečavanju i postupanju u slučaju mišićno-koštanih poremećaja i reumatskih bolesti povezanih s radom te poziva države članice da pojačaju svoja istraživanja i prikupljanje podataka; poziva Komisiju da se pobrine za to da tom direktivom budu obuhvaćeni svi rizici povezani s radom koji mogu dovesti do reumatskih/kroničnih upalnih i mišićno-koštanih bolesti, kao što su dizanje teškog tereta, ponavljanje pokreta, vibracije ili dugotrajno stajanje/sjedenje; podsjeća da je vjerojatnije da će od mišićno-koštanih bolesti oboljeti žene; podsjeća Komisiju da se u prijedlog o mišićno-koštanim poremećajima povezanim s radom

⁶² Direktiva Vijeća 89/654/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima na radnom mjestu. SL L 393, 30.12.1989., str. 1.

⁶³ Direktiva Vijeća 90/270/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimalnim zahtjevima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja pri radu sa zaslonima, SL L 156, 21.6.1990., str. 14.

posebna pozornost u procjeni, prevenciji i liječenju tih bolesti mora posvetiti razlikama među spolovima; poziva Komisiju i države članice da razmotre uvođenje fleksibilnog radnog vremena za radnike koji pate od mišićno-koštanih poremećaja ili reumatskih/kroničnih upalnih bolesti; poziva Komisiju i države članice da riješe problem profesionalnih rizika povezanih s bolestima krvožilnog sustava;

28. poziva Komisiju i države članice da potiču poduzeća na promicanje zdravlja radnika, koristeći se logističkim resursima koji su im na raspolaganju, davanjem preporuka o zdravom načinu života, poticanjem bavljenja fizičkom aktivnošću na način da se u poduzeću osiguraju posebne prostorije za takve aktivnosti ili da se olakša pristup namjenskim vanjskim strukturama, poticanjem osnivanja internih sportskih timova, izgradnjom garaža za bicikliste, poticanjem dobre prehrane osiguravanjem zdravih, uravnoteženih i raznolikih jela u kantini poduzeća i postavljanjem automata za prodaju prirodnih pića, postavljanjem znakova kojima se zaposlenike poziva da ne zagađuju područja oko zajedničkih ulaza i izlaza tvarima kao što je dim cigareta, kao i bilo kojim drugim obrazovnim mjerama koje bi mogle služiti tom cilju, kao što je promicanje Europskog kodeksa protiv raka; naglašava pozitivan učinak odgovarajućeg obrazovanja i osposobljavanja rukovoditelja i radnika odgovornih za osoblje na sprečavanje psihosocijalnih rizika i uznemiravanja na radnom mjestu; poziva Komisiju i države članice da se pobrinu za to da rukovoditelji i radnici odgovorni za osoblje prije preuzimanja svojih dužnosti na radnom mjestu pohađaju ili završe odgovarajuće osposobljavanje, uključujući osposobljavanje u području prevencije psihosocijalnih rizika i tečajeve za suzbijanje uznemiravanja; poziva države članice i socijalne partnere da pokrenu inicijative za poboljšanje zdravstvenog i sigurnosnog osposobljavanja predstavnika i rukovoditelja u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom; poziva države članice da podrže aktivno sudjelovanje zaposlenim u provedbi preventivnih mjera u vezi sa zdravljem i sigurnošću na radu te da zajamče obuku predstavnika za zaštitu na radu koja nadilazi osnovne module;
29. podsjeća na brojne slučajeve kršenja prava radnika tijekom pandemije bolesti COVID-19, posebno prava mobilnih radnika, uključujući prekogranične i sezonske radnike te radnike migrante, koji su bili izloženi nezdravim ili nesigurnim životnim i radnim uvjetima, kao što su loši ili prenapučeni smještaj, i kojima nisu pružene odgovarajuće informacije o njihovim pravima; ponovno poziva Komisiju da poduzme hitne mjere za poboljšanje uvjeta zapošljavanja te radnih, zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta mobilnih radnika i radnika migranata, kao što su prekogranični, upućeni i sezonski radnici, među ostalim preispitivanjem uloge agencija za privremeno zapošljavanje, agencija za zapošljavanje, drugih posrednika i podizvođača kako bi se utvrdili nedostaci u zaštiti, imajući u vidu načelo jednakog postupanja i posebne zdravstvene i sigurnosne izazove s kojima se suočavaju mobilni radnici i radnici migranti, kao što su pristup odgovarajućoj opremi i objektima, kvalitetan smještaj, siguran prijevoz i pristojni obroci⁶⁴, te da uzme u obzir da je potrebno preispitivanje postojećeg zakonodavnog okvira kako bi se uklonili utvrđeni nedostaci i osigurala zaštita od posljedica pandemije, uzimajući u obzir pouke izvučene iz pandemije bolesti COVID-19; poziva Komisiju i države članice da zajamče da je smještaj radnika, kada ga organizira poslodavac, siguran, dostojanstven i u skladu s minimalnim standardima; ističe ulogu Europskog nadzornog tijela za rad u pomaganju državama članicama i Komisiji da djelotvorno provode i

⁶⁴ https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_075505/lang--en/index.htm

primjenjuju pravo EU-a u području mobilnosti radne snage te koordiniraju sustav socijalne sigurnosti unutar EU-a; naglašava da je potrebno razmotriti preispitivanje mandata Europskog nadzornog tijela za rad u okviru evaluacije koja se treba provesti 2024. kako bi se obuhvatile odredbe o zdravlju i sigurnosti na radu; poziva Europsku agenciju za sigurnost i zdravlje na radu i Europsko nadzorno tijelo za rad da surađuju kako bi poduprli Komisiju i države članice u poboljšanju zdravlja i sigurnosti na radu mobilnih radnika i radnika migranata; poziva Komisiju da istraži kako digitalni alati mogu pomoći u jačanju prekograničnog jamčenja provedbe standarda sigurnosti i zdravlja na radu za sve mobilne radnike, uključujući samozaposlene i mobilne državljane trećih zemalja na koje se primjenjuju pravila EU-a o mobilnosti radne snage unutar EU-a; poziva Komisiju da u bliskoj suradnji s Europskim nadzornim tijelom za rad i nakon odgovarajuće procjene podnese zakonodavni prijedlog o europskoj iskaznici socijalne sigurnosti za sve mobilne radnike i državljane trećih zemalja na koje se primjenjuju pravila EU-a o mobilnosti unutar EU-a, čime bi se relevantnim nacionalnim tijelima i socijalnim partnerima pružio instrument za poboljšanje provedbe pravila EU-a o mobilnosti radne snage i koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na tržištu rada na pravedan i učinkovit način kako bi se osigurali jednaki uvjeti u EU-u, među ostalim u pogledu zaštite zdravlja i sigurnosti mobilnih radnika, u skladu s Rezolucijom Parlamenta od 25. studenoga 2021. o uvođenju europske iskaznice socijalne sigurnosti radi poboljšanja digitalne primjene prava iz sustava socijalne sigurnosti i pravedne mobilnosti⁶⁵;

30. naglašava potrebu da se sigurnost i zdravlje na radu uzimaju u obzir pri javnoj nabavi i u tom pogledu poziva države članice da predlože nacionalne politike kojima bi se to jamčilo; poziva Komisiju da podijeli najbolje primjere iz prakse o tome kako uključiti sigurnost i zdravlje na radu u pravila o javnoj nabavi i kako uključiti klauzule o sigurnosti i zdravlju na radu u nacionalno zakonodavstvo u skladu s Direktivom o javnoj nabavi;

Primjena i provedba

31. naglašava ključnu ulogu nacionalnih inspektorata rada u osiguravanju poštovanja zakonodavstva o zdravlju i sigurnosti i sprječavanju bolesti i ozljeda povezanih s radom; poziva države članice da osiguraju odgovarajuća financijska sredstva za nacionalne inspektorate rada i da provedu preporuku Međunarodne organizacije rada o jednom inspektoru rada na 10 000 radnika kako bi se provodile brze i učinkovite inspekcije i zaustavili svi oblici zloupotrebe; poziva Komisiju da provede studiju o tome kako nacionalni inspektorati rada provode inspekcije te o opsegu i sadržaju tih inspekcija te da objavi rezultate te studije, među ostalim u pogledu broja otkrivenih prekršaja i određivanja učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija, kako bi se utvrdila njihova sposobnost jamčenja poštovanja postojećih pravila o sigurnosti i zdravlju na radu s ciljem osiguravanja jednakih uvjeta za dostatnu zaštitu; poziva Komisiju da za praćenje te studije uspostavi posebnu tripartitnu radnu skupinu zaduženu za jamčenje poštovanja pravila u okviru nadležnosti Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu; poziva Komisiju i države članice da pojednostave standarde zdravlja i sigurnosti na radu u svim politikama te da poboljšaju preventivne mjere i jamčenje poštovanja postojećih pravila i zakonodavstva o zdravlju i sigurnosti na radu; u tom

⁶⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0473.

- pogledu ističe ulogu socijalnih partnera i nacionalnih zdravstvenih i sigurnosnih službi; poziva Komisiju i države članice da osiguraju bolju koordinaciju, suradnju i osposobljavanje na razini EU-a;
32. poziva Komisiju i države članice da svim radnicima osiguraju odgovarajuća financijska sredstva i pristup mogućnostima za osposobljavanje i učenje u području zdravlja i sigurnosti u cilju borbe protiv nesreća i bolesti na radu; naglašava potrebu za bliskom suradnjom sa socijalnim partnerima u tom pogledu;
 33. poziva Komisiju da riješi problem neujednačenosti nacionalnih zakonodavstava o zdravlju i sigurnosti na radu, koja dovodi do nepoštenog tržišnog natjecanja, ne samo na unutarnjem tržištu nego i u odnosu na treće zemlje;
 34. poziva Komisiju da započne procjenu rada zdravstvenih i sigurnosnih službi i izvučenih pouka u području vanjskog pružanja zdravstvenih i sigurnosnih usluga od uvođenja odredbi iz članka 7. stavka 3. Direktive 89/391/EEZ; potiče Komisiju da izradi preporuke za bolje pružanje vanjskih zdravstvenih i sigurnosnih usluga na nacionalnoj razini u cilju bolje prevencije rizika na radnom mjestu;
 35. poziva države članice da izvijeste o ostvarenju ciljnih vrijednosti utvrđenih u nacionalnim strategijama za sigurnost i zdravlje na radu te da osiguraju odgovarajuća financijska sredstva za potporu ostvarenju tih ciljnih vrijednosti; naglašava da bi socijalni partneri trebali biti u potpunosti uključeni u provedbu nacionalnih planova za sigurnost i zdravlje na radu ili u daljnje povezane postupke; naglašava potrebu za priznavanjem i uključivanjem socijalnih partnera i predstavnika u području zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu u osmišljavanje, provedbu i jamčenje izvršenja zakonodavnog okvira za sigurnost i zdravlje na radu; poziva Komisiju da započne istraživanje koncepata i praksi kojima se omogućuje bolje sudjelovanje radnika i njihovih predstavnika u sindikatima i radničkim vijećima u svim fazama procjene rizika i politika sigurnosti i zdravlja na radu na razini poduzeća te da pokrene financirane programe za poboljšanje sudjelovanja radnika u aktivnostima poduzeća u području sigurnosti i zdravlja na radu; poziva države članice da povuku sve nacionalne zakone koji ometaju kolektivno pregovaranje, među ostalim osiguravanjem da sindikati imaju pristup radnim mjestima u svrhu organizacije, razmjene informacija i savjetovanja, jačajući zastupljenost radnika i na taj način osiguravajući odgovarajuće zdravstvene i sigurnosne standarde na radnom mjestu;
 36. ističe da paket za mobilnost i njegove inicijative, uključujući Komisijine smjernice o pravilima o trajanju vožnje i odmora, mogu poboljšati zdravlje i sigurnost na radu; poziva države članice da povećaju nadzor nad cestama i zajamče usklađenost s tim pravilima, među ostalim da se pobrinu za to da poslodavci osiguraju odgovarajuće rasporede za vozače kako bi se spriječilo prekomjerno radno opterećenje, a tako i povećala sigurnost na cestama; poziva Komisiju i države članice da u svojim nacionalnim strategijama za sigurnost na cestama postave jasne ciljne vrijednosti za smanjenje broja smrtnih slučajeva u prometnim nesrećama povezanim s radom; poziva Komisiju da predstavi slične inicijative za poboljšanje zdravlja i sigurnosti radnika u zrakoplovnom i pomorskom sektoru; poziva Komisiju da se pobrine za to da države članice izvješćuju i dostavljaju statističke podatke o prometnim nesrećama povezanim s radom;

37. naglašava da bi svi radnici trebali biti na odgovarajući način zaštićeni bez obzira na veličinu poduzeća i da bi potporu trebalo posebno pružiti mikropoduzećima i MSP-ovima kako bi im se pomoglo u ispravnoj primjeni pravila o sigurnosti i zdravlju na radu; ističe ulogu agencije EU-OSHA u pružanju alata i standarda mikropoduzećima i MSP-ovima koji su im potrebni za procjenu rizika za osoblje i provedbu odgovarajućih preventivnih mjera; smatra da bi agenciju EU-OSHA trebalo ojačati kako bi se bolje promicala zdrava i sigurna radna mjesta diljem Unije i dodatno razvile inicijative za poboljšanje prevencije na radnom mjestu u svim sektorima djelatnosti;

o

o o

38. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

OBRAZLOŽENJE

U skladu s načelom 10. europskog stupa socijalnih prava radnici imaju pravo na visoku razinu zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Zakonodavstvo EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu ima ključnu ulogu u jamčenju poštovanja tog načela i zaštiti gotovo 170 milijuna radnika u Europskoj uniji. Preispitivanje strategije za razdoblje 2021. – 2027. jedinstvena je prilika za utvrđivanje ključnih prioriteta i mjera koje će biti potrebne narednih godina, ne samo u svijetu nakon pandemije nego i u svijetu u kojem stara radna mjesta nestaju, a stvaraju se nova koja će prevladati na kontinentu koji se suočava sa znatnim ekološkim, tehnološkim i demografskim promjenama. Europska unija ima ključnu ulogu u olakšavanju tih tranzicija i zaštiti radnika u svakom trenutku.

Pandemija bolesti COVID-19 nedvojbeno je imala izrazito dramatičan učinak na poslovni život milijuna Europljana. Osoblje na terenu bilo je pod golemim pritiskom, no njihov je rad postao vidljiviji, cjenjeniji i poštovaniji nego ikad prije. Neki od nas prvi su put iskusili rad od kuće. U prošlosti se obavljanje velikog dijela radnih zadataka od kuće smatralo nemogućim, no takav je rad temeljito ispitan i sada se počinje smatrati prednošću za radnike jer im omogućuje veću fleksibilnost tijekom radnog dana i ravnotežu između poslovnog i privatnog života.

Međutim, pandemija je pokazala da se europski propisi o zdravlju i sigurnosti nisu uspjeli prilagoditi brzim promjenama koje je sa sobom donijela globalna pandemija. Od iznimne je važnosti da radnici, čak i u slučaju nepredvidljivih promjena i prijetnji njihovu zdravlju i sigurnosti, mogu očekivati odgovarajuću razinu zaštite na radnom mjestu. Direktiva o biološkim agensima očit je primjer direktive koja nije prilagođena pandemiji iako je od iznimne važnosti za pitanje izloženosti radnika virusima na radnom mjestu.

Nove prednosti kao što je povećana fleksibilnost rada na daljinu nose sa sobom odgovornost izrade i ažuriranja zakonodavstva i strategije u području sigurnosti i zdravlja na radu kako bi se uzele u obzir nove okolnosti u digitalnom dobu. Pandemija bolesti COVID potaknula je uvođenje aktivnih mjera za bolje mentalno zdravlje na radnom mjestu. Vrijeme je da se problemi kao što su stres, anksioznost, depresija, uznemiravanje i izgaranje na poslu shvate ozbiljno, baš kao i negativne posljedice na ravnotežu privatnog i poslovnog života koje radnici osjećaju kada moraju raditi u svoje slobodno vrijeme.

Zaštita ljudi od opasnosti koje prijete njihovu zdravlju i sigurnosti osnovni je preduvjet za postizanje primjerenih radnih uvjeta za sve. Nitko odlaskom na posao ne bi trebao biti izložen riziku od nesreće, dugotrajne bolesti ili smrti. Potrebno je voditi se temeljnim načelom da svi radnici, bez obzira na vrstu zaposlenja, veličinu poslodavca ili državu članicu zaposlenja, imaju pravo na najvišu razinu zaštite na radnom mjestu. Promjenjivo tržište rada s novim digitalnim rješenjima i novim načinima rada, primjerice putem digitalnih platformi, mora biti popraćeno prilagodbama europskog zakonodavstva u području zdravlja i sigurnosti.

Bez obzira na to radite li ispred ekrana, obavljate teške fizičke poslove ili radite u zahtjevnim radnim uvjetima, mora vam se pružiti zaštita od dugotrajnih posljedica, invaliditeta i mišićno-koštanih poremećaja. Iznimno je važno da se ulože konkretni naponi kako bi se utvrdili minimalni sigurnosni i zdravstveni uvjeti za rad i tako spriječile posljedice rada na mišićno-

koštani sustav.

Statistički podaci o smrtnim slučajevima povezanim s radom pokazuju da je rak i dalje najveća prijetnja za život radnika, s obzirom na to da je uzročnik 52 % svih smrtnih slučajeva povezanih s radom. Rak je potrebno shvatiti itekako ozbiljno. Zato svesrdno pozdravljamo uključivanje pristupa „vizije nulte stope” u strategiju u području rada i zato smo pozivali na ambiciozne inicijative za ostvarenje te vizije. Međutim, pristup „vizije nulte stope” ne smije se svesti na cilj da se radnike zaštiti samo od smrtnih slučajeva povezanih s radom. Ona mora prerasti u viziju aktivnog sprečavanja ozljeda te fizičkog i psihičkog trošenja na radu. Načelo prevencije na radnom mjestu mora se službeno uvrstiti u politike na razini EU-a te na nacionalnoj razini i razini poduzeća.

Kako bi se postigla potpuno djelotvorna strategija prevencije, potrebno je posvetiti veliku pozornost istraživanju i prikupljanju podataka. Ne postoji dovoljno informacija o temeljnim uzrocima profesionalnih bolesti krvožilnog sustava, kao što su srčane bolesti ili moždani udar, iako su one drugi najčešći uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom. Isto vrijedi i za razvoj novih tehnologija, nove vrste rada i demografske promjene. U slučajevima kada podaci upućuju na negativne posljedice na zdravlje i sigurnost potrebna je brza reakcija.

Propisi o zdravlju i sigurnosti imat će stvaran učinak samo ako države članice budu jamčile da se oni provode i izvršavaju na odgovarajući način. Izrazito je važno da istražimo nove provedbene instrumente, ojačamo radnička tijela i da Europsko nadzorno tijelo za rad ima ključnu ulogu u jamčenju poštovanja propisa o zdravlju i sigurnosti. Važno je i podsjetiti države članice da poduzeća mogu imati velike koristi od pomoći i informacija koje inspektori rada pružaju u pogledu preventivnih mjera.

U konačnici, snažan socijalni dijalog, zastupljenost radnika i iskrena predanost rukovodstva visokim standardima u području zdravlja i sigurnosti na radu ključni su za uspjeh u sprečavanju rizika od bolesti i nesreća. Još je mnogo toga što možemo napraviti na razini država članica i na razini EU-a kako bismo omogućili osposobljavanje i promicali prisutnost predstavnika u području zdravlja i sigurnosti na radnim mjestima.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	1.2.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 43 -: 3 0: 8
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Adám Kósa, Stelios Kypourouopoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Giuseppe Milazzo, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Michal Šimečka, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Tomáš Zdechovský
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Marc Botenga, Peter Lundgren, Eugenia Rodríguez Palop, Véronique Trillet-Lenoir, Kim Van Sparrentak

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

43	+
NI	Daniela Rondinelli
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Loucas Furlas, Cindy Franssen, Helmut Geuing, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo, Michal Šimečka, Véronique Trillet-Lenoir
S&D	Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Manuel Pizarro, Marianne Vind
The Left	Marc Botenga, Özlem Demirel, Eugenia Rodríguez Palop, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Kim Van Sparrentak, Tatjana Ždanoka

3	-
ECR	Peter Lundgren, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Nicolaus Fest

8	0
ECR	Giuseppe Milazzo, Elżbieta Rafalska, Beata Szydło
ID	Dominique Bilde, France Jamet, Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Ádám Kósa

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani